

ה"ת 35379/03/20 - אבי קורן נגד מדינת ישראל - רשות המסים - אגף מכס ומע"מ

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 35379-03-20 אבי קורן נ' מדינת ישראל - רשות המסים

לפני: כבוד השופט גיא אבנון

המבקש: אבי קורן - ת"ז

נגד

המשיבה: מדינת ישראל - רשות המסים - אגף מכס ומע"מ

באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)

בשם המבקש: עו"ד רני שוורץ ועו"ד אורי סטנסקו

בשם המשיבה: עו"ד ערן פיירשטיין (פרקליטות)

מר משה דדון (רמ"ד חקירות מכס ומע"מ)

מר תומר אוחנה (חוקר רשות המסים)

החלטה

על תפיסת מוצגים, החרמת טובין והתנהלות אגף המכס.

לפני בקשה להשבת תפוסים - תכשיטים שנתפסו במהלך חיפוש בביתו של המבקש ביום 27.2.19 (להלן בהתאמה: החיפוש, התכשיטים). לְחִלּוּפִין עתר המבקש "לאפס" את מניין 30 הימים בהם ניתן לנקוט הליכים אזרחיים להשבת התכשיטים בהתאם לסעיף 190 לפקודת המכס [נוסח חדש] (להלן: פקודת המכס).

רקע - בתמצית

1. החיפוש בוצע בהתאם לצו מיום 21.2.19 (צ"ח 51335-02-19). במהלך החיפוש תפסה המשיבה מהמבקש מוצגים ורכוש, במספר מוקדי חיפוש, ואלו נרשמו בסדרה של 13 אב"תים (אישורים בדבר תפיסה). עילות התפיסה נרשמו בכל האב"תים באופן זהה: סעיף 188 לפקודת המכס; סעיף 109(א)(2) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: פסד"פ); סעיפים 11, 21 ו-26 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון).

2. המבקש פנה לבית המשפט בבקשה להשבת חלק מהתפוסים - שני כלי רכב, וזו נדונה בפני ביום 7.5.19 (ה"ת 9333-04-19). במהלך הדיון הגיעו הצדדים להסכמות אשר קיבלו תוקף של החלטה, בדבר השבת כלי הרכב בכפוף לתנאים שנקבעו.

3. ביום 18.8.19 פנתה המשיבה בבקשה "להארכת תוקף תפיסת טובין/מסמכים" ובהתאם להסכמת המבקש מיום 20.8.19 ניתנה החלטה כמבוקש (ה"ת 9333-04-19, להלן: בקשה ראשונה להארכת תוקף). זה המקום לציין כי בבקשה הראשונה להארכת תוקף נרשמה סדרה של 12 אב"תים, מבלי שנמסר עדכון מפורש על כך שאחד האב"תים

איננו נכלל בה. כפי שנבין בהמשך - נתון זה רלוונטי עד מאד לענייננו. אותו אב"ת חסר - מספרו 728826 יכולה להלן האב"ת הנעלם, והוא שעומד בלב הבקשה מושא ההחלטה דנן. באב"ת הנעלם פורטה רשימת תכשיטים שנתפסו מהמשיב, כאמור בהתאם לרשימת העילות המפורטת בסעיף 1 לעיל, באופן זהה לרשימת העילות ביחס לכל אחד מהאב"תים האחרים.

4. ביום 16.2.20 פנתה המשיבה ב"בקשה שנייה להארכת תוקפם של צווים ותפוסים" (להלן: בקשה שנייה להארכת תוקף). זו הפעם כללה הבקשה פירוט של ממש באשר למוצגים והרכוש הרלוונטיים, בהתייחסות ל- 3 אב"תים בלבד (ה"ת 9333-04-19). המבקש התנגד לבקשה, ביקש את התייחסות המשיבה לרשימת התכשיטים שנתפסו באב"ת הנעלם, ועתר להורות על השבת התכשיטים. בתגובה מיום 23.2.20 טענה המשיבה כי התכשיטים נתפסו מכוח סעיף 188 לפקודת המכס, כי מדובר בהליך נפרד (הדגשה במקור) המתנהל בבית המכס, וכי הדבר הובהר למבקש בדיון מיום 7.5.19 (בקשת המבקש להשבת כלי הרכב). בתגובה טען המבקש כי בשום שלב לא הודע לו שעילות התפיסה בעניין התכשיטים המפורטות באב"ת הנעלם צומצמו לתפיסה לפי סעיף 188 לפקודת המכס בלבד, וכי לא נמסר לו שההליך מתנהל בנפרד בבית המכס. בהחלטה מיום 24.2.20 קבעתי: "המבקשת (משיבה בהליך דנן - ג"א) היא המגדירה את מסגרת הבקשה: בית המשפט איננו מוסמך לדון בעניין התכשיטים שעה שהמבקשת כלל לא מבקשת להאריך את תוקף צו התפיסה בעניינם בגדרי ההליך דנן". בהחלטות מהימים 27.2.20, 1.3.20 ו- 16.3.20 הבהרתי כי אינני רואה לשנות מההחלטה מיום 24.2.20.

5. ביום 17.3.20 פנה המבקש בבקשה נוספת ונפרדת להשבת תפוסים, בה פירט את מהלך העניינים שחלקו תואר לעיל (ההליך דנן - ה"ת 35379-03-20). יצוין כי בקשתו זו הובאה בפני יום קודם לכן (16.3.20) ה"ת 9333-04-19, אז קבעתי, כאמור, כי אינני רואה לשנות מההחלטה מיום 24.2.20. הואיל ומדובר בבקשה שנפתחה בהליך נפרד, היא הגיעה תחילה לטיפולו של מותב אחר, כבוד השופטת ז' דיבון סגל, אך כשהתברר כי ההליך המוקדם נדון בפני, הועבר גם תיק זה לטיפול, בהנחייתה של סגנית הנשיאה כבוד השופטת י' טויסטר-ישראלי (החלטה מיום 31.3.20).

לאחר ששבתי ועיינתי בבקשה ובתגובת המשיבה, ובהתאם לסמכותי לקיים עיון חוזר בבקשות הנוגעות לתפוסים בהליך פלילי (הליך המתנהל דה-נובו), הוריתי למבקש להגיב לטענת המשיבה, לפיה היה עליו לפנות בתובענה אזרחית להשבת התכשיטים, אשר נתפסו לכאורה מכוח סעיף 188 לפקודת המכס. עוד טענה המשיבה כי המבקש איחר את המועד להגשת תובענה, מועד הנמנה מיום תפיסת התכשיטים - 27.2.19. לאחר עיון בתגובת המבקש מצאתי לקבוע דיון בבקשה, אליו הוזמנו נציגי רשות המסים אשר טיפלו בחקירה הפלילית בעניינו של המשיב, וכן נציגי הפרקליטות המלווה. לאחר דחיות שמקורן במצב החירום התקיים לבסוף הדיון לפני ביום 23.6.20, בסיומו סיכם המבקש ובהמשך הוגשו סיכומי המשיבה בכתב (בליווי חקירות המבקש ברשות המסים - לבקשת בית המשפט) וסיכומי תשובה מאת המבקש.

הדיון מיום 23.6.20 ותמצית טיעוני הצדדים

6. במהלך הדיון העיד לפני בכיר ברשות המסים, ראש מדור חקירות מכס ומע"מ מר משה דדון (להלן: מר דדון).

לדבריו, הוא זה שתפס את התפוסים כולם (לרבות התכשיטים) ביום 27.2.19, כשבאותה עת לא בוצעה אבחנה בין הטובין, וכולם נתפסו לפי כל עילות התפיסה המפורטות בסעיף 1 לעיל, וכך גם נרשם באב"תים. לשאלת בית המשפט מתי נמסר למבקש באופן רשמי כי המשיבה החליטה לאבחן בין הטובין שנתפסו, כאלו שיתבררו בהליך פלילי ואחרים בהליך אזרחי (מכס), השיב כי בדיון מיום 7.5.19 (ה"ת 9333-04-19) "בית המשפט ביקש ממני לעשות אבחנה בתוך כל הטובין התפוסים, מה חשוד כמוברח ומה חשוד הלבנה לשווי" (כך במקור. פרו' עמ' 3 שו' 1-4). לכאורה, כבר בתשובה זו שמטה המשיבה את הקרקע תחת טענתה לפיה המבקש מנוע מלהגיש תובענה לאחר שחלף חודש ממועד התפיסה (27.2.19), שכן גם אם נקבל את דבריו של מר דדון כפשוטם (וכפי שנראה בהמשך, קשה לקבלם), הרי שרק בחלוף כחודשיים וחצי ממועד התפיסה עדכנה המשיבה את המבקש כי התכשיטים נתפסו מכוח סעיף 188 לפקודת המכס בלבד, משמע - המבקש עודכן בכך לאחר שחלף המועד להגשת תובענה אזרחית.

7. כזכור, הבקשה הראשונה להארכת תוקף (12 אב"תים) הוגשה בהסכמה בחלוף 6 חודשים ממועד התפיסה. מר דדון נשאל על ידי בית המשפט האם עדכן מפורשות את ב"כ המבקש בדבר האבחנה שבוצעה בין התכשיטים, והשיב על כך בשלילה (פרו' עמ' 4 שורה 30 - עמ' 5 שו' 2).

8. מר דדון התבקש להסביר מדוע התכשיטים - טובין שלפי הטענה נעברה בהם עבירה פלילית, אינם נתפסים לפי פסד"פ, קרי, מדוע הוחלט לצמצם את עילות התפיסה לסעיף 188 לפקודת המכס בלבד. על כך השיב כי הכוונה היא להשתמש בטובין כראיה במישור הפלילי, טענה העומדת בסתירה לכל קו הטיעון של המשיבה ולעילה בגינה נקבע כי התכשיטים הוחרמו, קרי, נשללו מבעליהם לצמיתות. לנוכח הטענה (המפתיעה יש לומר) ביקשתי התייחסות מפורשת: "(שאלת בית המשפט): האם לטענתך התפוסים באב"ת 728826 (להלן: האב"ת מושא הבקשה), נדרשים לצורך ראייתי בהמשך ההליך הפלילי? ת. סביר להניח שכן" (פרו' עמ' 7 שו' 18-20).

9. בסיכומיו טען המבקש, כי רק במסגרת הבקשה השנייה להארכת תוקף בחודש פברואר 2020, הודיעה המשיבה כי התכשיטים הוחרמו רטרואקטיבית מיום 27.3.19. משמע, במועד בו הודע למבקש לראשונה כי הטובין מוחרמים, הוא הועמד בפני שוקת שבורה ללא אפשרות להתנגד לכך. המבקש הוסיף והפנה לטענת המשיבה בדיון, לפיה התכשיטים נדרשים ראייתית, ובכך נסתרת האפשרות להחרים, שכן טובין מוחרמים נועדו למכירה ואינם יכולים לשמש מוצג במשפט.

10. המשיבה בסיכומיה ביקשה להשאיר בתוקפה את החלטתה לדחות את התביעה להשבת תפוס (נספח ו' לבקשה - מכתבה של גב' רונית ראובן, מנהלת תחום תפיסות בבית מכס נתב"ג מיום 11.3.20 - בו נטען כי המבקש איחר את המועד, פנה בבקשה בחודש פברואר 2020 בעוד התכשיטים מוחרמים מיום 27.3.19). דרך המלך היא בהגשת תובענה אזרחית לפי סעיף 192 לפקודת המכס ולא בבקשה להשבת תפוס במסלול הפלילי, לגביה קבע מותב זה בהחלטתו מיום 16.3.20 כי איננו בעל הסמכות בדיון (ה"ת 9333-04-19). ב"כ המשיבה חזר על הלכות וותיקות ומחייבות של בית המשפט העליון העוסקות באבחנה שבין הליכי תפיסה פליליים לפי פסד"פ, לבין הליכי חילוט טובין חבי מכס. משכך עתר ב"כ המשיבה לדחות את בקשת המבקש על הסף. לגופה של בקשה (ולשיטתו של ב"כ המשיבה בגדרי למעלה מן הצורך), טען למופרכות טענותיו של המבקש, משלדבריו הצדדים ניהלו שיג ושיח שוטף לכל אורך התקופה, כך שהמחדל לאי הגשת הבקשה במועד נופל כולו לפתחו של המבקש. המבקש הגיב בסיכומי תשובה עליהם לא ראיתי

לחזור.

דין

11. אם הארכת קמעה בסקירת הרקע והטיעונים, אקצר בדיון. צודקת המשיבה בטענתה כי בית משפט זה, ככובעו בהליך פלילי הנוגע לתפיסת מוצגים, איננו רשאי להורות על השבת טובין התפוסים לפי פקודת המכס בלבד. מטעם זה לא ראיתי קודם לכן להתערב בכך (החלטותי מהימים 24.2.20, 27.2.20, 1.3.20, 16.3.20 במסגרת ה"ת 9333-04-19). דא עקא, במהלך הדיון התברר כי חרף העובדה שהתכשיטים הוחרמו לכאורה עוד ביום 27.3.19 (כטענת המשיבה), הרי שבפועל הם עשויים להידרש כראייה במסגרת ההליך הפלילי. הואיל ולא ניתן לאפשר החרמה של מוצגים אשר עשויים להידרש לצורך ראייתי, הרי שלא היה מקום להחריגם מתפיסה לפי סעיף 32 לפסד"פ. המשמעות היא שאני קובע (בהתאם לסמכותי על פי דין - בגדרי הליך התפיסה הפלילי) שהתכשיטים ייחשבו כתפוסים רטרואקטיבית בהתאם לפסד"פ (ונזכיר כי מלכתחילה נתפסו התכשיטים גם מכוח עילה זו), לצורך אפשרות הצגתם בעתיד כראייה. פועל יוצא של החלטתי זו - לא ניתן להחרים את התכשיטים עד החלטה אחרת.

12. בכך לא סגי. בירור העובדות בהליך שלפני גילה פגמים בהתנהלותה של המשיבה. החלטתה לשנות את מסלול התפיסה של התכשיטים, קרי, ההחלטה לבטל את עילות התפיסה לפי פסד"פ, חוק איסור הלבנת הון וחוק מע"מ, לכאורה מעולם לא נתקבלה באופן רשמי (לא הוצג מסמך כלשהו בעניין זה), וחמור מכך, בשום שלב לא נמסרה למבקש הודעה רשמית בעניין זה. די בכך כדי לקבוע שדחיית תביעתו של המבקש על הסף מטעמי שיהוי, נעשתה שלא כדין.

אפילו נאמץ את גרסת המשיבה, לפיה בדיון מיום 7.5.19 עודכן המבקש בהחלטה בדבר שינוי המסלול, מדובר בהודעה מאוחרת, לאחר שלכאורה פקעה התקופה להגשת תביעה, והתכשיטים נחשבו מוחרמים מזה כחודש ומחצה (מיום 27.3.19). אלא שעיון בפרוטוקול הדיון מיום 7.5.19 מגלה שבשום שלב לא נמסרה למבקש הודעה מסוג זה. המשיבה ביקשה ללמוד על מסירת המידע מדברים שנאמרו לבית המשפט, בתשובה לשאלתו (ובכל מקרה לא באופן מפורש ונהיר). לא זו הדרך, וממילא אין מדובר במסירת הודעה רשמית כנדרש.

למעשה, רק במסגרת הבקשה השנייה להארכת תוקף נמסרה הודעה למבקש, אז פנה למשיבה ונענה בדחייה (נספח ו' לבקשה - מכתבה של גב' רונית ראובן), ובעקבות תשובה זו פנה בהליך דנן. מכאן, צודק המבקש בטענתו כי המשיבה העמידה אותו בפני שוקת שבורה.

תוצאה

13. אני קובע כי התכשיטים תפוסים לפי פסד"פ, כמוצג שעשוי להידרש כראייה בהליך פלילי, זאת למשך 90 ימים נוספים מהיום. משכך, לא ניתן להחרימם בתקופה זו (הדין הפלילי גובר). על המשיבה להודיע עד יום 12.7.20 האם היא מבקשת לשחרר את התכשיטים מתפיסה פלילית (משמע מוותרת על האפשרות להציגם כראייה במשפט), וככל

שכך הדבר הרי שמהמועד בו אורה על ביטול התפיסה בהליך פלילי, תחל להימנות התקופה בה יהיה רשאי המבקש לפנות למשיבה לפי סעיף 190 לפקודת המכס.

בהינתן הפגמים עליהם עמדתי לעיל בהתנהלותה של המשיבה, הן פרוצדורליים והן מהותיים, מצאתי לחייב את המשיבה בהוצאות המבקש אשר תיקבענה על הצד הנמוך (בגדרי הליך פלילי) בסך של 3,000 ₪. ההוצאות תשולמנה למבקש עד יום 1.8.20, וממועד זה תישאנה ריבית והצמדה כחוק.

ניתנה היום, י"ג תמוז תש"פ, 05 יולי 2020, בהיעדר הצדדים, ותישלח אליהם.

תזכורת פנימית ליום 13.7.20.